

Cochrane Library nu tillgängligt gratis i Sverige

Det elektroniska medicinska biblioteket Cochrane Library är sedan årsskiftet tillgängligt gratis i Sverige. Varken prenumeration eller lösenord krävs längre.

II Cochrane Library är en kunskapsbank för evidensbaserad sjukvård som kan användas för att underlätta medicinska beslut, enligt SBU, Statens beredning för medicinsk utvärdering. Biblioteket består av sju databaser med sammanställningar av det aktuella kunskapsläget inom medicinsk forskning.

För den som inte haft egen prenumeration har biblioteket tidigare funnits tillgängligt via universitetsbiblioteken och inom ett tiotal landsting, men nu har SBU sett till att biblioteket blivit allmänt och gratis tillgängligt i hela Sverige genom en nationell prenumeration.

Många andra länder, bland andra Norge, Danmark och Finland, har redan nationella prenumerationer, medan Sverige har släpat efter.

– Vi har talat om det länge, men någon måste komma med pengarna, SBU eller någon annan organisation, säger Viveka Alton, informatiker på SBU.

Den fortsatta finansieringen ska SBU diskutera med Socialdepartementet, Landstingsförbundet med flera. Det beror också på hur mycket biblioteket kommer att utnyttjas.

Viveka Alton har ingen uppfattning om hur mycket Cochranebiblioteket används inom läkarkåren idag. Att överföra Cochranes sammanställningar av medicinska behandlingars effekter till det praktiska vardagsarbetet fordrar viss va-

na. Men användningen ökar, tror Viveka Alton, kanske också med den ökade pressen från patienter som har med sig material som de vill diskutera med sin doktor. Jämfört med databasen PubMed med sina 15 miljoner publicerade referenser är Cochranebiblioteket mycket mer anpassat till det kliniska arbetet. Här är grovjobbet redan gjort, eftersom Cochranebiblioteket består av sammanställningar av publicerade artiklar.

– Det är omöjligt för en kliniker idag att själv hålla sig uppdaterad om allt som skrivs och att granska det.

En intressant tanke tycker hon vore att nationellt prenumnera på flera medicinska elektroniska bibliotek och samla dem på ett ställe, som man gjort i Storbritannien med National electronic Library for Health, www.nelh.nhs.uk.

Lotta Frank, chef för Sociomedicinska biblioteket vid institutionen för hälsovetenskap i Boden, undervisar i medicinsk informationssökning och är väldigt nöjd med att biblioteket blivit allmänt tillgängligt.

Att läkare använder sig av Cochrane Library är inte så vanligt, gissar hon mot bakgrund av de erfarenheter hon har av att undervisa läkare i Norrbottens läns landsting.

– Men det kommer mer och mer.

De praktiska söktips som Lotta Frank tidigare spridit måste nu revideras, eftersom Cochrane Library sedan årsskiftet ligger på en annan plats på Internet och sökningen rent praktiskt fungerar något annorlunda.

Den viktigaste databasen i Cochranebiblioteket är den som innehåller reviews, systematiska översikter gjorda av grupper inom Cochrane Collaboration, ofta med grafiskt presenterade metaanalyser. Översikterna är antingen »kompleta« och uppdateras kontinuerligt eller ännu inte färdiga, så kallade protocols.

Men även DARE och HTA är intressanta databaser, enligt Lotta Frank. I DARE (Database of Abstracts of Reviews of Effects) samlas abstrakt av systematiska översikter gjorda av andra än

Cochrane Collaboration. DARE sammanställs av en grupp vid universitetet i York som väljer ut och granskar översiktterna.

I HTA (Health Technology Assessment Database) samlas sammanfattningar av rapporter och systematiska översikter gjorda av SBU och andra länders motsvarande myndigheter. HTA-rapporterna hittas vanligen inte i andra medicinska databaser. Till skillnad från Cochrane Reviews tar de även upp hälsoekonomiska, etiska och sociala aspekter.

Elisabet Ohlin

elisabet.ohlin@lakartidningen.se

Läs mer

Läs om medicinsk informationsökning på Internet i en artikel av Viveka Alton och Mats Eliasson i LT nr 40/2000 s 4426-34. OBS att detaljer i sökteknik kan ha ändrats, men principerna stämmer.

Liten ordlista

Cochrane Collaboration: Internationellt nätverk av forskare som utför systematiska översikter och metaanalyser av publicerade medicinska undersökningar av behandlingseffekter för att åstadkomma evidensbaserad sjukvård.
Systematisk översikt: Refererar och kommenterar tillgängliga resultat om ett medicinskt problem.
Metaanalys: Samlad bedömning och statistisk sammanslagning av refererade resultat. Ger mått på hur bra behandlingen är jämfört med andra alternativ.

Evidensbaserad sjukvård: Medveten och systematisk användning av bästa tillgängliga vetenskapliga faktaunderlag inom medicinskt arbete.

Evidens: Bästa tillgängliga bevis för att ett visst förhållande gäller. Allmänt tillgänglig i form av publicerade fakta, möjligen också i systematiska översikter och metaanalyser.

Källa: SBU.

Cochrane Library hittas via länken på SBU:s webbplats, www.sbu.se, eller på www.thecochranelibrary.com.